

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Šah paktu štirih!

Že več mesecev živimo sredi najbolj živahnega diplomatskega delovanja na Balkanu in sploh po vsej vzhodni Evropi. Obiski, konference, sestanki, potovanja sledijo drug drugemu v vseh smereh. Nam se zdi vse nekam nejasno in zamotano, da ne rečemo, brezciljno. Kaj pa je prav za prav na celi stvari in kam vodijo vse te čudne križpoti?

Najprej moramo ugotoviti, da je bil evropski vzhod popolnoma miren, takorekoč diplomatsko brezdelan do dneva, ko je začel strastiti po Evropi Mussolinijev načrt o paktu štirih velesil in ko je v Nemčiji zavladal Hitler. Tu je vir vse nervoznosti, ki je naravnost vulkanično izbruhnila in se še do danes nikakor ni mogla pomiriti.

Pakt štirih velesil je bil kot »zvonenje mrličev«, samo da je bil mrlič Zveza narodov. Male države v Evropi so to takoj občutile in so se zavedle, da se vrača mednarodna politika polagoma nazaj k predvojnimi metodam, ko se je vzdrževal mir ne s sodelovanjem vseh držav ampak s pomočjo ravnotežja med nasprotujočimi si državnimi skupinami. Reakcija tega spoznanja je bila med malimi državami dvojna: t. vsaka se je takoj začela ozirati okrog sebe za pomočjo, da bi lažje branila svojo neodvisnost in 2. so slovanske države opazile, da v zvezi štirih velesil ni nobene slovanske države, kar je moralo povzročiti ogorčenje nad zapostavljanjem in je rodilo val slovanskega čuvstvanja, ki je v juniju drl po vsej vzhodni Evropi.

To zmedo in ta občutek nesigurnosti, ki je pretresal države, ki so ostale zunaj obroča četvernega pakta, je izkoristil na sijajen način Litvinov, ki je na londonski gospodarski konferenci priredil senzacionalni vstop Rusije v evropsko politiko. Takrat smo imeli vtis, da je četverni pakt zrahlijal solidnost malih držav in jih porinil proti vzhodu, kjer se je pojavila nenadoma ogromna velesila, ki jih je sprejela v svoje naročje in jih — podprla. Najbolj zanimiva stvar pri tem pa je, da se je vsa ta grupacija držav oslonjenih na Rusijo izvršila z geslom, da so meje nedotakljive svetinje vsake države. Rusija je nastopila v Evropi kot voditeljica protirevizionističnih držav in to v trenutku, ko je ta vloga Francije z vstopom v pakt z Mussolinijem in Hitlerjem vsaj trenutno bila zamegljena.

V idejnem okviru vsega političnega pokreta proti paktu štirih, pokreta, ki so ga zapletali pakti o nenapadanju, ki jih je Rusija sklenila z vsem evropskim vzhodom in ki bistveno označujejo splošni mednarodnopolitični položaj v Evropi po sklepu pakta štirih, pa so se pojavili še drugi pokreti manjšega obsega, od katerih bomo imenovali samo dva, namreč one, ki ga vodi romunski zunanji minister Titulescu in one, ki mu je vodja turški zunanji minister Ruždi bej.

Titulescu, za katerega je izginila ruska nevarnost v Besarabiji, je zasnoval velik načrt o zvezi držav, ki bi segala od Taurasa v Turčiji, od Egejskega morja pa do Baltika, z drugimi besedami, hotel je povezati v enotno skupino vse države, ki so z Rusijo podpisale pogodbe o nenapadanju. Zato njegovo potovanje v Varšavo, v Beograd, v Sofijo, v Ankaru, v Atene.

Ruždi bej, ki je častihlepen, pa je zasanjal zvezo, ki bi bila teritorialno sicer manjša kot Titulesceva, a politično bolj trdno zgrajena in medsebojno povezana. Ruždi bej je sanjal o Črnomoškem paktu, o balkanskem Lokarnu, ki bi se ga udeležili ves Balkan in Rusija in ki bi potegnili Turčijo nazaj v politiko Evrope. Zato njegovo potovanje v Atene, v Sofijo, njegovi razgovori z Rusi in Romuni, njegova pogajanja z Jugoslavo.

Oba načrta sta bila nezrela. Prvič izgleda, da se je streznila Francija in je začela iskati zopet zveze z evropskim vzhodom, drugič še do danes ni bilo mogoče prepričati Poljske, da se včleni v zvezo z južnovzhodnimi državami, ki jo politično manj zanimajo kot pa Baltik. In nazadnje sta Romunija in naša država le z napoli odprtimi očmi gledali na možnost pogodbenih zvez z Bolgarijo, takšno kot je danes namreč, ko se še ni jasno odpovedala revizionističnim težnjam. Tudi Grčija je le z omejenim navdušenjem poslušala Titulesceve in Ruždijeve predloge, ker se boji za svojo egejsko obalo. Bolgarija pa je odločno zavrnila turško povabilo.

Tako sta ta dva pokreta, visoko zasnovana in s zanosom izpeljana, običajna za enkrat sredi poka. Želja po sodelovanju se je očvrstila, to je vse, kar se lahko reče o romunskem načrtu. Kar tiče turškega, se je moral zadovoljiti le s podaljšanjem turško-bolgarske pogodbe (ki pa v členu III predvideva enotno zastopstvo na mednarodnih konferencah manjšega pomena in hoče na ta način služiti kot prva organična celica Črnomoškega pakta) in s podpisom ločenih pogodb z Jugoslavijo in Romunijo.

Zakaj uspeh ni bil večji in zakaj ni bilo mogoče organizirati evropskega vzhoda v duhu velike zamisli protirevizionističnega bloka držav oslonjenih na Rusijo in kajpada tudi na Francijo? Zato, ker se na istem ozemlju nahajajo tudi države, ki zahtevajo revizijo meja. Sem spadajo predvsem Albanija, Bolgarija in Madjarska, za katerimi stoji kot zaščitnica Italija, mati četvernega pakta. Noben vzhodnoevropski pakt (načrt Titulesce) bi ne prenesel v svojem osrečju zvezovalne in gnoječe se madjarske rane, in nobeden balkanski ali črnomoški pakt (načrt Ruždi beja) bi ne mogel prospevati, če bi mu glodala živčevje od Italije nahajljana Bolgarija, ali ga grizla od strani poitalijanska Albanija.

Delali so se iskreni poskusi v pogledu Bolgarije, da bi se iztrgala iz duševnega obseva revizionističnega klana. Vsi smo občudovali dalekovidno energijo, s katero sta se vladarja Jugoslavije in Romunije zavzela za to mirovno poslanstvo in radovali smo se tudi dobre volje bolgarske kralja. A pojavili so se v Sofiji zavlačevalni vpivi iz revizionističnega tabora. Kot blisk je zarezalo potovanje madjarskega

Göring v Rimu

Hitler prosi Mussolinija

Veliki napori Nemčije za nova pogajanja z velesilami

Dunaj, 8. nov. Komentarji tukajšnjega tiska k nenadnemu obisku pruskega ministrskega predsednika Göringa v Rimu so dokaj različne vsebine. Mnenja diplomatskih dopisnikov pa se vsekakor strinjajo v tem, da je Hitler poslal Göringa iskat pomoči za Nemčijo, ki se po izstopu iz Zveze narodov vedno bolj boji osamljenja.

Po nenadnem koraku Nemčije v Zenevi so se odnosi med Rimom in Berlinom dokaj ohladili. Postalo je jasno, da Italija nikakor ne mara slediti Nemčiji na vseh njenih mednarodnih pustolovčinah. Italija je preveč navezana na Anglosakse, da bi se mogla popolnoma solidarizirati z ravnanjem Nemčije, ki je osupnilo tako London kakor Washington. Nemci so pričakovali, da bo Mussolini takoj po razhodu razorožitvene konference dal pobudo za sestanek štirih, to je Francije, Nemčije, Italije in Anglije, ki so podpisale pakt štirih. Napovedan je bil celo že kraj tega sestanka, ki naj bi se bil vršil v Stresi. Toda Mussolini se ni zganil, pač pa je po svojem tisku dal razumeti Nemcem, da so se preneglili.

Hitlerjevo pismo

Göring je ob svojem prihodu izročil Mussoliniju Hitlerjevo lastnoročno pismo. Hitler se Mussoliniju zahvaljuje za njegov trud za pravično ureditev mednarodnih odnosov in razlaga v njem stališče nemške vlade o zadevi razorožitve. Polstališčno poročilo tudi pravi, da je Göring v daljšem razgovoru podrobno razložil Mussoliniju to stališče.

Göringova misija obstoji torej v tem, da pogreje več ali manj hladne odnose med Berlinom in Rimom in da v prvi vrsti prosi Mussolinija, naj bi dal pobudo za obnovo razorožitvenih pogajanj med štirimi velesilami, ki so podpisale pakt štirih. Nemčija bi bila pripravljena pogajati se o razorožitvi, toda vsekakor izven Zeneve in izven mednarodnega ozračja, ki ga ustvarja Zveza narodov. Tega mnenja so tudi v angleških diplomatskih krogih, kjer so navadno vselej dobro informirani o namerah Nemčije. Mussolini naj bi posredoval med Nemčijo in Francijo, on naj bi tudi pomirjevalno vplival na Nemčijo.

Nikakega dvoma torej ni več, da Nemčija zopet išče zveze z zunanjim svetom in te zveze naj bi

obnovil Göring, oziroma Mussolini. Ta preokret Hitlerjeve zunanje politike ima povsem konkretno ozadje. V angleški poslanski zbornici se je sredi pričetka dolga razprava o angleški zunanji politiki in v prvi vrsti o razorožitvi. Kako dalekosežnega pomena je ta razprava, nam pove že komentar angleškega tiska. Tako na primer meni »News Chronicle«, da je bodočnost Evrope odvisna po večini od tega, kar bo na tej obravnavi v Westminsteru (parlament) povedano. Ne gre samo za to, kaj bo izjavila vlada, temveč tudi za to, kaj bo izjavljalo načelniki velikih angleških strank. »V Parizu, Berlinu, Rimu, Washingtonu, Tokiu in povsod se vprašujejo, ali bo ostala Anglija zvesta obvezam, ki jih vsebuje pogodba v Locarnu, ali pa je pripravljena kratkoma jih zatajiti. K debati se je oglasilo že mnogo govornikov, med njimi je Austin Chamberlain zopet odločno nastopil zoper Nemčijo. Laburist Lansbury je sicer napadel politiko konservativne vlade, češ, da vodi v vojno, a se je zavzel za Zvezo narodov, ki jo Nemčija zaničuje.

Anglija ostane zvesta Franciji

Da si Nemčija glede angleške zunanje politike ne more ustvarjati nikakršnih iluzij, je že dan poprej v Skiptonu jasno povedal Antony Eden, parlamentarni podtajnik za zunanje zadeve. Po njegovem mnenju je izstop Nemčije iz Zveze narodov vzemiril Evropo, toda položaj se da popraviti, treba je le ohraniti mirno kri. Prav tako mora Anglija

spoštovati svoje obveze. Anglija ne sme zatajiti pogodbe v Locarnu, s katero se je obvezala, da bo hitela na pomoč Franciji, ako jo napade Nemčija. Anglija nikakor ne more odpovedati locarnske pogodbe, ker v njej sploh ni klavzule, ki bi to dovolila. Motijo se tisti, ki menijo, da bi bila Anglija potem manj izpostavljena vojni nevarnosti. Nasprotno je res. Izognili se bomo vojne, je vzkliknil g. Eden, ako jasno povemo, da bomo v vsakem primeru šli na pomoč državi, ki bo neupravičeno napadena. Politika osamljenja, ki jo nekateri zagovarjajo, bi bila nora. Sprčo sedanjega razvoja letalstva je Anglija nehala biti otok in izpostavljena je nevarnosti letalskega napada. Kakor je Anglija spoštovala svoje obveze nasproti Belgiji, ko so Nemci prekršili belgijsko nevtralnost, tako bo izpolnila tudi obveze nasproti Franciji.

Danes lahko rečemo, da je angleško javno mnenje v glavnem na strani Francije, da ne omenjamo ognjevitel gonje Rothermerjevega trusta, ki zahteva pravo in obojestransko obvezno defenzivno pogodbo med Francijo in Anglijo; tudi Francija naj bi se obvezala, da bo branila Anglijo v primeru napada od strani Nemčije.

Nemška zunanja politika je pod dojmom silnega nerazpoloženja, ki ga kaže angleška javnost proti Nemčiji, in se boji, da ne bi došlo do pretesnega sodelovanja med Francijo in Anglijo. V tem je treba iskati glavni vzrok Göringovega obiska v Rimu.

Göring je dobil po zobeh

Ostri odgovori Mussolinija in Suvicha

Rim, 8. novembra. b. Göring ostane v Rimu najbrž še ves jutrišnji dan. Kakor se čuje, njegova misija pri Mussoliniju ni imela uspeha, dasiravno je Italiji mnogo na tem, da obdrži prijateljske odnose z Nemčijo. Krivda za neuspeh pa leži na sami nemški državni vladi, ki je zopet pokazala, da je v zunanji politiki nezrela in da ni kos njenim nalogom. To se je pokazalo že prvi dan, ko je pruski ministrski predsednik Göring sporočil državnemu tajniku za zunanje zadeve, Suvichu, v dopolnilo Hitlerjevega pisma, da je Nemčija pripravljena, da s svoje strani popolnoma likvidira avstrijsko vprašanje, to se pravi, da se odreče vsem aspiracijam na Avstrijo. Kot uslugo za to pa pričakuje, da jo

bo Italija podpirala pri njeni zunanje-politični akciji, posebno v borbi za enakopravnost in revizijo mirovnih pogodb.

Suvich je Göringu takoj izjavil, da za Italijo sploh ne obstoja kako avstrijsko vprašanje in da ji Nemčija v tem pogledu ne daje nikakšen ekvivalent za usluge, ki jih zahteva od Italije. Se jasneje se je izrazil Mussolini, ki je izjavil, da je stališče Italije v vseh zunanje-političnih vprašanjih jasno ter da Italija pričakuje od Nemčije, da se tudi ona v teh vprašanjih jasno opredeli. Še manj zadovoljna pa je Italija zato, ker pokazuje Nemčija za gospodarske probleme, katerim posveča Italija veliko pozornost, vse premalo interesa.

Trocki o bajki nepremagljive Japonske

Pariz, 8. nov. »Oevre« prinaša mičen članek izpod peresa Leona Trockega o položaju na Daljnem vzhodu. To je prvi članek, ki ga je Trockij objavil v francoskih listih. Trockij pobija bajko o nepremagljivosti Japonske. Med drugim piše Trockij: »Japonska se smatra za nepremagljivo in ker ima tudi sama silne notranje težave, išče iz njih izhod v vojni. Toda nepremagljivost Japonske ni nič drugega, kakor navadna bajka, ki se bo nekega dne razpočila kakor balonček iz milnice. Japonska ni namreč še nikdar imela priložnosti, da bi svojo moč merila s kako kulturno državo. Uspehi Japonske so res veliki, toda po svojem bistvu niso nič drugega, kakor rezultat civilizacije ene države proti saostali civilizaciji druge države. Tudi carska armada se je smatrala za nepremagljivo; toda pri prvem spopadu s civilizirano evropsko armado se

je zrušila.« Trockij je napovedal nov članek, v katerem bo govoril o bodoči vojni med Japonsko na eni strani ter Rusijo in Združenimi državami na drugi.

Tokio, 8. nov. AA. Danes dopoldne je premislil bivši vojni minister Uehara. Pokojnik je bil načelnik generalnega štaba v rusko-japonski vojni.

London, 8. novembra. b. Po vesteh iz Tokia se bosta sprejela danes dva važna sklepa o bodočih smernicah japonske zunanje politike. Mikado je sprejel predsednika vlade in se sedaj pričakuje, če bo šla japonska zunanja politika v smeri, ki jo je dal minister zunanjih zadev Hiroti, ki je za mirno rešitev vseh zadev, ali bo zmagala politika vojnega ministra Arakija, ki energično zahteva bojevitost politiko Japonske.

„Priznanje Sovjetske Rusije je vprašanje samo še nekaj ur“

Washington, 8. nov. AA. Litvinov je imel prvi sestanek z Rooseveltom. Trajal je 20 minut in je bil zgolj vlnudnostnega značaja.

V splošnem so v tukajšnjih krogih mnenja, da je priznanje Sovjetske Rusije po Združenih državah vprašanje samo nekaj ur.

Vprašanje sovjetske propagande sodijo, da se bo lahko uredilo, težji bo pa problem dolgov, ker vse kaže, da Rusi vztrajajo na tem, da ne priznajo političnih dolgov, ki so jih sklenile prejšnje vlade. Vse kaže, da ameriška vlada nima namena posebno vztrajati na tem, da bi sovjetska vlada priznala dolgove carske Rusije; zelo verjetno je, da bo ameriška vlada Litvinovu predlagala, naj vprašanje ruskih dolgov sploh ne pride na dnevni red, dokler se ne reši vprašanje vojnih dolgov drugih evropskih držav. S trgovskega stališča mislijo, da bi Rusi mogli na ameriskem trgu naročiti za milijardo dolarjev blaga, vendar ga pa ne bi mogli plačati v gotovini. Toda Združene države bi bile pripravljene prištati na kredit 10 do 15 let. V gospodarskih krogih mislijo, da bi se mogla še ta teden izvršiti naročila za žito, posevke in živilo.

Je strnil evropski vzhod z Rusijo vred v protirevizionistično skupino zelo čvrstega značaja, niso zaustavile. Ne, pokret gre dalje. Samo predvidejati bo postal in mesto da bi hotel rasti s širokimi kretanjami, bo napredoval le v stopinjah, odstranjeval in trebil oviro za oviro, dokler ne bodo dani vsi pogoji za izgraditev veličastne mirovne organizacije na evropskem vzhodu, ki se je idejno rodila v Londonu in kateri je bilo posvečeno vso diplomatsko vrvenje zadnjih tednov.

Dunajska vremenska napoved. Jutranje slane bodo zelo razširjene, večernoma prehodno jasno, v posameznih krajih megla. Temperatura dalje ne bo padala.

Od bolečine & ugodju

Ne dopuščajte, da Vaši trpel! Pri boleznih vsled prehlajenja in pri vseh bolečinah pomagajo hitro in zanesljivo Aspirin tablete. So popolnoma neškodljive. V znak pristnosti imajo Bayerjev križ.

ASPIRIN

V. z. Jugla k. 4. Zagreb, Gaieta 32.
Ogled in register pod 5 h. 3407 od 1. III. 1933.

ministrskega predsednika Gömbösa v Ankaru in Sofijo zvezojo razpoklino v zbirajoči se Balkan in govori ter vzkliki, ki smo jih slišali od banketov v Sofiji, so bili odmevi nesloge, ki jo je tujec — Mefisto hudobno zasejal med balkanske narode. Sedaj se zlobno smeje v Pešti. Imeli smo priliko opaziti še druge »protipoteze« šefa revizionistov, ki je Mussolini; nov načrt za gospodarsko obnovo Podonavja, s katerim je hotel dati šah Češkoslovaški, intrigranje z Avstrijo, s čemur hoče oslabil ves obrambni sistem vzhodne Evrope, še hujski pritisk v Albanijo, prijateljska pogodba z Rusijo, intrige v Grčiji, češ, d. ji preti nevarnost od slovanskega bloka, ki bi pritiskal na njeno severno mejo.

Vendar vse »protipoteze« velikega idejnega pokreta, ki je nastal po objavi pakta štirih in

Nova revolucija na Kubi

Havana, 7. nov. k. Dopisnik Reuterjevega urada javlja, da so davi aeroplani bombardirali Havano in okolico. V akcijo so stopili obrambni topovi. Ne ve se zagotovo, kaj se dogaja, smatra se pa, da se je del vojske pridružil tajni organizaciji ABC, ki je svojočasno podpirala vladavino bivšega predsednika Machada, in da je ta organizacija poskušala državni udar. Kolikor je do sedaj mogoče ugotoviti, se je neka posadka v okolici Havane pridružila protivladnim četam.

Novi župan New-Yorka

New York, 8. novembra. b. Včerajšnje volitve za mestnega župana so prinesle prvokrat po letu 1918 poraz znamenite demokratske organizacije Tammany Hall. Fiorella La Guardia je dobil 543.218 glasov, neodvisni demokrati in vladni kandidat MacQuen je dobil 392.000 glasov, kandidat Tammany Hall pa 385.000 glasov. Glasovanje je poteklo v precejšnjem vznemirjenju in je delalo red nad 20.000 policajev. Kljub temu pa je prišlo do številnih neredov med nasprotnimi tabori ter v mnogih slučajih do krvavih spopadov. Najhujsji spopadi so bili v zamorski četrti Herlemu. Tam sta bili ubiti dve osebi, preko 150 pa je bilo lažje in hujske ranjenih. 75 od njih so jih morali prepeljati v bolnišnico.

Za naše občine

Razsodba upravnega sodišča v Celju

Upravno sodišče je pod št. H 216-33-3 z dne 2. septembra 1933 na pritožbo občine Č proti odločbi nadzorstvenega oblastva okrajnega načelstva v A z dne 8. VII. 1933 št. 4000-1, glede zadržanja izvršitve občinskega sklepa, potem ko je kralj. banska uprava drav. banovine v Lj. v smislu § 125. odst. 3, zak. o občinah, predložila pritožbo v rešitev brez javnega naroka, na podstavi dopisanih upravnih spisov v nejavni seji razsodilo tako-le:

Pritožba občine Č proti osporovanju odločbi nadzorstvenega oblastva se zavrne radi neosnovanosti. Proti sodbi upravnega sodišča ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Občinski odbor občine Č je v seji od 1. julija 1933 soglasno odobril občinskimi organom za uradna službena pota v A dnevnic 125 Din. Z odločbo od 8. julija 1933 št. 4000-1 je okrajno načelstvo v A kot nadzorno oblastvo na osnovi § 125 zakona o občinah zadržalo izvršitev tega sklepa iz nastopnih razlogov:

1. Ker navedeni predmet ni bil na dnevnem redu, kakor to zahteva § 59. zak. o občinah in 2. ker sklep nasprotuje določbam § 69 (pravilno 67) in § 75 tega zakona.

Proti tej odločbi se je občina v odprtem roku pritožila na kraljevsko bansko upravo, ker se je po odredbah 3. odstavka v § 59. zak. o občinah predmet, ki ni bil na dnevnem redu, vzel ob soglasni odobritvi po občinskih odborih v razpravo po dovršenem dnevnem redu.

Kraljevska banska uprava je odklonila razveljavitev osporavane odločbe in po § 125 odstavka 3 zakona o občinah v odprtem roku 8 dni odstopila spis v odločitev upravnemu sodišču.

Upravno sodišče je pri presoji te pritožbe nastopno razmotrivalo:

Po § 67 zakona o občinah odborniki ne dobivajo za svoje delo v občinskem odboru nobene plače od občine, pač pa jim odbor lahko določi povračilo stroškov, spojenih s kakim poslom, ki ga vršijo odborniki po občinski potrebi izven odborovih sej. V nasprotju s § 75 tega zakona se v slučajih § 67 ne določi nagrada v obliki plače ali izvestna odškodnina, nego povračilo stroškov. Ker tu ne gre za kako uredbo, kakor pri občinskem, v § 75 omenjenem statutu, marveč zgolj za povračilo dejanske naraslih stroškov, zavoljo tega tudi ni treba banove odobritve, a sklep se sme nanašati seveda le na že izvršen, s stroški spojen posel po občinski potrebi in izven odborovih sej in le na povračilo dejanske naraslih stroškov, ki jih mora odbornik izkazati s predložitvijo računa o izdatkih, povzročenih s potrebnim polovanjem na kraj poslovanja, z bivanjem v tem kraju in s povratkom. V danem slučaju pa je občinski odbor kar v naprej za vse primere, ki se morda pripetijo, določil višino odškodnine za službena pota občinskih odbornikov v A, za kar pa po zakonu o občinah ni bil pooblaščen.

V kolikor se pa predmetni sklep nanaša tudi na občinske uslužbence, ki so istotako občinski organi, pa občinski odbor po § 85 ni kompetenten, da z abstraktno normo uredi vprašanje odškodnine za službena pota, nego bo to vprašanje skupno z drugimi, občinske uslužbence zadevajočimi vprašanji, uredil banovinski svet z banovo odobritvijo. Dokler se tako, po banu odobrena banovinska uredba ne izda, pa veljajo za odmero povračila občinskim uslužbencem naraslih potnih stroškov predpisi občega državlanskega zakonika, odnosno vsebina službene pogodbe, sklenjene med občino in občinskimi uslužbenci.

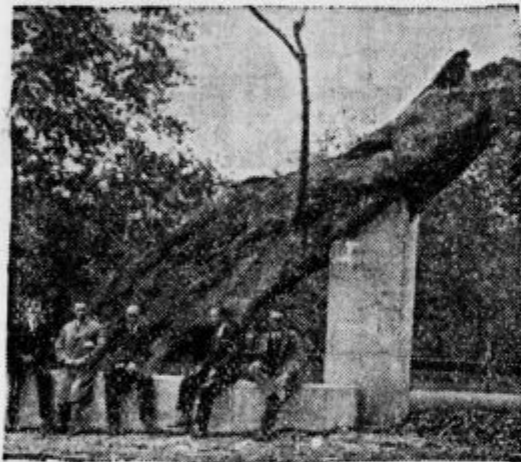
Iz navedenega izvira, da okrajno načelstvo v A z zadržanjem izvršitve gori omenjenega sklepa občinskega odbora v Č ni kršilo zakona.

Tam za turškim gričem

Paberki s poti v Ankaro

Carigrad

Gotovo nima Evropa mesta, ki bi iz daljave napravilo na človeka tako mogočen utis, kot ga napravi Carigrad. Ko prihaja potnik v Pariz, Berlin ali Dunaj, nima pred seboj drugega kot neskončna predmestja, polna tovarn in dima. Šele ko stopi iz vlaka in se potopi v velikomestnem vrvenju, more videti zanimivosti in kra-

Janičarsko drevo v starem Saraju. Pod drevesom časnikiarji, med njimi drugi in peti Slovenec.

sote, ki jih mesto skriva. Pri Carigradu to ne velja. Narava je na kraj, kjer leži to mesto, razlila svoje dragocene dari v tako obilni meri, da je nemogoče popisati krasote, ki se razprostirajo vsepovsod, kamor se že iz daljave ozre oko. Lord Byron pravi: Videl sem svete kraje v Atenah, gledal sem templje v Efezu, bil sem v Delfih, prepotoval sem Evropo in obiskal najlepše dežele Azije, toda nikjer ni razveselil mojega očesa pogled, ki bi ga mogel primerjati s pogledom na Konstantinopol.

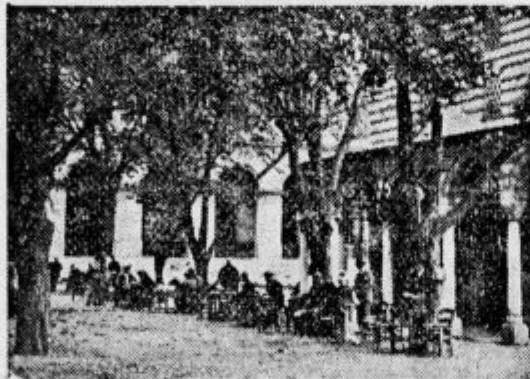
Carigrad leži ob vhodu v slavno morsko ožino Bospor, ki veže Črno z Marmarekim morjem. V mestu se odcepi od te ožine krasen zaliv Zlati rog, ki deli mesto v dva dela. Zahodni del mesta se imenuje Stambul (Istanbul), oni na vzhodni strani Zlatega roga pa Galata in Pera. Na azijski strani Bospora je veliko turško predmestje Skutari (Usküdar). Mesto ni zidano na ravnini, ampak na gričih, ki precej strmo padajo proti morju, oziroma proti morskim očinam. Po vrhovih teh gričev se kar vrste ogromne mešaje z neštevilnimi minareti, ki se posebno ob solnčnem zahodu v fantastičnih oblikah odražajo od večernega neba. V Istanbulu kraljuje slovita Aja Sofija, poleg nje Ahmetova mešaja in nekoliko zadaj svetovnoznana Sulejmanova mešaja. Galata obkrožuje svetovnoznana Galatski stolp, ki kraljuje visoko gori nad »evropskim« delom mesta, kjer so nastanjena poslastava, banke, moderne trgovine in najboljši hoteli. Tu okrog imajo tudi razne narodnosti in države zbirališča za svoje ljudi: cerkve, bolnišnice, šole, društva td. Skutarju dajejo poseben značaj velikanska moderna poslopja, ki so bila zidana deloma za vojašnice, deloma za šole in v upravne namene.

Ni čuda, da so že najstarejši narodi spoznali, da je ta kraj naravnost ustvarjen za veliko mesto, ki naj bo ne le trgovsko, ampak tudi močno politično središče. Plinius pravi, da je že v 9. stol. pred Kr. stalo tu mesto Lygos. Grška pravljica pa pravi, da je tu ustanovil mesto neki Byzas iz Megare, kateri se je na nasvet prerokinje v Delfih naselil s svojimi kolonisti ravno tu. Od tod menda tudi prvotno ime Byzantium. Perzijski kralj Darij je 490. l. pred Kr. Grkom to mesto vzel, ko so pa Grki Darija kmalu nato naklestili, se je tudi Bizanc rešil tujega jarma. Leta 196 so mesto, ki je med tem postalo važno trgovsko središče, zasedli Rimljani. Cesar Konstantin Veliki je l. 330. prenesel sedež cesarstva iz Rima tu sem. Od takrat nosi ime Konstantinopolis. Rimljani so mesto nanovo utrdili in »olepšali«. Leta 1204 so mesto zavzeli Križarji in ga temeljito oropali. L. 1453 je prišlo v oblast Turkov in postalo kmalu glavno mesto velosila, ki je skozi dolga

stoletja ogrožala Evropo in ves kulturni svet. Od leta 1924 Carigrad propada. Novi poglavar Turčije, Gazi Kemal Paša je prenesel prestolnico države iz Carigrada v Ankaro, v sredi Male Azije. Prebivalstvo je padlo na polovico. Palače samevajo, hiše se rušijo, življenje postaja vedno bolj skromno. Zdi se, kakor bi bil Carigrad danes le še ogromen muzej, ki s svojo krasoto živo spominja na minljivost vsega na zemlji.

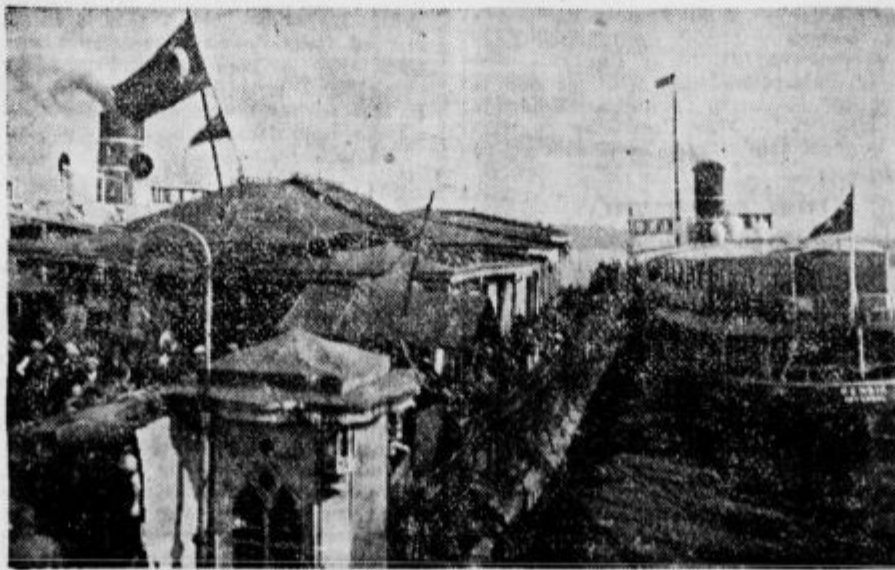
Ja, hudirja, kam sem pa zašel? Zgodovino deklamiram iz Baldekerja, pa sem pri tem pozabil, da stojim na peronu carigradskega kolodvora s kovčgom ob nogi in s fotografskim aparatom v roki ter čakam, da bi dobil na muho enega izmed postreškov, ki se s silovito vsiljivostjo tepejo za našo prtljago. V vseh mogočih jezikih se ti ponujajo in hvalijo vse mogoče hotele. Mi smo svojo ropotijo in sebe zapuli hotelu Tokatlyanu na Peri. Ker smo ravno pri carigradskih tovarnikih, moram omeniti, da so se mi za vedno zamerili. Niso namreč prav nič skromni. Za dvakratno prenašanje naše ropotije s kolodvora v hotel in nazaj so nam računali blizu 1600 Din. Če me bo Carigrad še kdaj videl, se bom držal verza: Vsak (sam) gorje naj svoje nosi!

Komaj se rekiš nosačev, že padaš v krtače čistilcev čevljev, ki jih imaš v Carigradu men-

Turki morajo pisati v latinici. Pred sodno palačo v Carigradu je polno stroje piscev, katerim ljudje, ki ne znajo latinice, narekujejo svoje zadevščine, ki jih potem predlože sodišču.

da več, kot pa imajo Turki čevlje. Moji čevlji so bili res potrebni obnove, zato sem se podal med te zmaje. Turškega jezika žal ne obvladam popolnoma, kljub temu, da se je dober prijatelj pred odhodom z menoj temeljito potrudil, da bi si zapomnil vsaj najpotrebnejše besede. Vprašal sem radi tega kar v lepi slovenščini: »Kolko pa košta, če mi spucate štetelce?« No, in glejte: Slovan povsod brate ima!

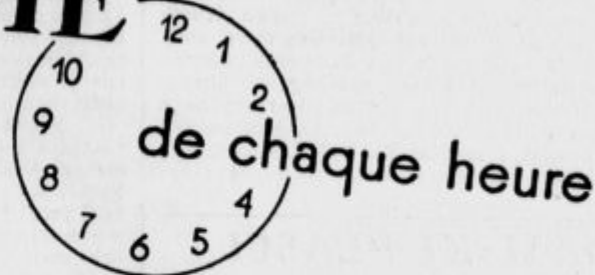

Vrvenje v carigradskem cottiškem pristanišču.

Sedaj kraljuje jesen!

Vsake jeseni drugače. Sedaj so moderne oblike nežnih barv... zamolkla polt... pravilno negovana z Elida Creme de chaque heure. Redno uporabljena obda obraz in roke z nežno tenčico in jih varuje ves dan.

ELIDA CREME

»Tri dinare, gospodine!« se oglasi že koj drugi v vrsti. Bil je Bosancec. Bosancev je veliko v Carigradu. Tudi Slovenec je nekaj.

Prva pot je bila v hotel. Pred kolodvorom, posebno pa na slovitom Galatskem mostu, je bilo silno vrvenje. Saj je Galatski most prav za prav edina suha pot, ki veže Stambulski del mesta z Galato in Pero. Prav ob mostu je tudi pristanišče za potniški promet. Precej veliki parniki pogosto in za mal denar prevažajo potnike na azijsko stran, kamor ni nobenega mostu, in pa po Zlatem rogu navzgor. Vse mesto je bilo že v napol slavnostnem razpoloženju. Vse se je z mrljično naglico pripravljalo na proslavo 10 letnice turške republike. Postavljali so po cestah ogromne slavo loke in transparente z napisi, ki slave Gazija in povečujejo novo Turčijo v vsem, kar ima in kar jo še čaka. Na vseh palačah in vidnejših poslopjih so montirali na tisoče električnih žarnic. Vse je obetalo, da bodo večeri slavnostnih dni v Carigradu nekaj bajnega. In tako je tudi bilo. Prizori, ko se je Carigrad 30. in 31. oktobra kopal v milijonih lučih, ostanejo človeku za vedno v neizbrisnem spominu.

Carigrad sedaj prav za prav ni več turško mesto. Njega dni smo si to mesto predstavljali kot kraj, kjer aede turški imenitniki, pa tudi navadni purgarji s prekrizanimi nogami na preprogah turških kavarn, srebaajo črno kavo in pušijo dolge čibuke; na nogah imajo opanke,

na glavi pa fese in pisane turbane; žensk na cesti sploh ni veliko videti, pa še te so kot mumije vse zavite in z zakritim obrazom. Sicer pa morajo ženske žetiti v haremih svojih gospodarjev in zdihovati po zlati prostosti. Da, bilo je včasih tako, dandanes pa ni več!

Reforme Kemal Paše so z enim mahom napravile vsem tem starodavnim navadam konec. Danes Turek ne sme več nositi fesa in turbana. Strogo kaznujejo vsakogar, ki bi se ne pokoril Kemalovemu ukazu. Tudi ženske niso več zakrite. Haremi so prepovedani, mnogoženstvo tudi. Vidi se, da so se posebno ženske zelo razveselile teh radikalnih reform, kajti danes se že kar vse brez izjeme nosijo po najnovejši modi. Kratki laeje z najmodernejšimi frizurami in najelegantnejše toalete so danes splošen pojav. Možakarji so fes in turban zamenjali po večini s sportno čepico, kot najcenejšim pokrivalom. V tem pogledu je Carigrad izgubil mnogo romantike. In še nekaj preseneča na prvi pogled: vsepovsod napisi v latinici. Gazi je enostavno ukazal, da se od tega in tega dne ne sme več rabiti turški način pisanja, ampak da je treba vse pisati v latinici. Čez noč skoro, je morala izginiti turška pisava iz trgovin, železnice, uradov, uredništev, šol, od trgovod. Stroge kazni so določene za onega, ki bi ne ubogal. Za tujca je to gotovo dobro, kajti prej si nisi mogel pomagati ne s kašipotom ne z vozničkim redom.

Bodi kjerkoli Ki-Ki povsodi

Učiteljski pevski zbor v Zagrebu

Po svojem koncertu v Ljubljani v ponedeljek zvečer se je Učiteljski pevski zbor naslednjega dne zjutraj odpeljal v Zagreb, kjer se je vršila v Hrv. glasbenem zavodu ponovitve. Zbor so v Zagrebu sprejeli: predsednik župe Strossmayr Južnoslovenskega pjev. saveza, g. Bakašun, z zastopniki vseh zagrebskih pev. društev te župe, zastopnik mesta g. Debeljak in v imenu učiteljev predsednik sekcije sav. banov. g. Gjuro Logomerac.

Večerni koncert je bil pri danih razmerah dobro obiskan. Med poslušalci smo videli armijskega in divizijskega generala, načelnika prosvete dr. Kasumovića, preds. slovenskega kluba dr. Zarnika in druge. Koncert, ki ga je vodil priznani zborovodja Srečko Kumar, je uspel zelo dobro in bil deležen pri poslušalcih velikega navdušenja. Po koncertu je bil pevcem prirejen v Gradskem podrumu banket, katerega so se poleg raznih zastopnikov udeležili tudi priznani zagrebski komponisti in kritiki. Govorili pa so na tem banketu predsednik savske sekcije g. Logomerac, zastopnik

župana g. Debeljak, predsednik župe g. Bakašun in predsednik uč. zbora »Filipovič« g. Koračič. Vsem se je za naklonenost in gostoljubnost zahvalil v imenu ljubljanskega Uč. pevskega zbora njegov predsednik g. Ivan Dimnik. Večer je potekel v najlepšem razpoloženju. Zbor se je naslednje jutro vrnil v Ljubljano.

Utopljenec v Ljublanici

Narasla Ljublanica prinaša z barja v kraje nižje pod Ljubljano precej lesa, kakor desk in hlodov. Ta les nekateri ljudje okoli Vevč in Zaloga lovijo s čolni. Tako je včeraj zjutraj lovil les tudi čevljar Josip Vidmar blizu vasi Slape, v takozvanih Sigah, to je strugi Ljublanice, ki pa je pod vodo samo ob visoki vodi. Vidmar je nenkrat opazil v bližini brega v vodi moško truplo. Poklical je orožnike iz Vevč. Neznane utopljenca so potegnili na suho in ga pripeljali v mrtvašnico pri Devici Mariji v Polju. Neznane, pri katerem ni bilo najti nobenih listin, bo star kakšnih 50 let, ima dolge lase in brado, oboje že nekoliko sivo. Na čelu ima tri brazgotine. Obraz kaže izobraženega moža. V žepih obleke so našli pri njem samo dva ključa. Ljudje domnevajo, da gre za nekega sodnika v pokoj, ki se mu je zadnje čase omračil um. Orožniki iz Vevč so o najdbi utopljenca obvestili ljubljansko policijo, ki sedaj skupno z orožništvom poizveduje, kdo bi bil utopljenec.

Volčja nadloga v Bosni

Iz Livna poročajo: V tukajšnjih planinskih krajih volkovi vsako leto napravijo veliko škodo. Letošnjo jesen so se volkovi pojavili nenavadno zgodaj. Posebno gospodarijo na planini Kamešnici in pa na Livanjskem polju. Kmetje se branijo, kakor se pač morejo. Največkrat organizirajo skupne pogone in kurijo grmade, da odženejo volkove od živine. Pobili so jih že veliko. Kože prodajajo po 60 do 90 Din. Nedavno se je zgodil nesrečen slučaj, pri katerem bi skoro prišel ob življenje neki kmet. Volkovi so napadli njegovo stajo. Ko se je kmet branil, je nehoti zamašil puškino cev s prstjo. Ko je ustrelil, se je cev razkotala in smrtno nevarno ranila nesrečnega kmeta. Volkovi so se razbežali, kmeta pa so prepeljali v bolnišnico v Livno.

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, oboletosti žlez, izpuščenju na koži, tvorih uravnava »Franz-Josef« voda izobno toli važno delovanje črevesa.

Mandžurija se odpira krščanstvu

Mandžukuo, kakor imenujemo novo državno tvorbo bivše Mandžurije, leži onstran kitajskega zidu. Kljub vsem političnim spremembam so pa ostali medsebojni stiki tostran in onstran zelo živahni. Stara mandžuska dinastija je bila skozi stoletja, vse do predzadnjega časa dajala Državi Sredine svoje cesarje. Rusko-japonska vojna v začetku 20. stoletja je pomaknila Mandžukuo zopet v središče zanimanja. Kitajska meščanska vojna in najnovejši kitajsko-japonski spor sta povzročila, da so se čimdalje tembolj trgale vezi z državno tvorbo starega Kitaja. O tem starem spornem ozemlju, ki meji na severu na sibirsko pokrajino, na vzhodu pa na Korejo, se je že leta 1923 pod generalom Čeng-Co-lungom govorilo kakor o samostojni državi. Leta 1928 se je prvotnim pokrajinam Fengtien, Kirin in Hajhundkien pridružil še Jehol in obsega današnji Mandžukuo ozemlje, ki je približno tako veliko, kakor Nemčija in Francija skupaj.

Na tej obsežni površini živi zelo pisana mešanica prebivalstva. Največ je Kitajcev, to je približno 90%, ki so praprebivalce dežele, Mandžue in Mongole, že rano izpodrinili. Stoletja je trajalo kitajsko priseljevanje in je še danes znatno. Neki misijonar iz Jenčova v južnem Šantungu piše: »Število katoličanov v našem vikariatu se je zvišalo na 102.000; žal je sedaj 15.000 naših vernikov odsotnih, predvsem v Mandžuriji... V letih 1923 do 1929 se je preselilo v mandžursko zbiralo kotlino nad pet milijonov Kitajcev. Polovica se je tam za stalno naselila. Razmere na Kitajskem jemljejo tem ljudem veselje, da bi se po končani žetvi vrnili v večno nemirno domovino.«

Vsega prebivalstva šteje Mandžukuo 33,6 milijona duš, od tega je približno 30 milijonov Kitajcev. Število doseljenih Korejcev znaša približno 800.000 oseb. Japonce cenijo na 300.000 duš, Rusov je začudo samo 1400. Potem pridejo še majhne skupine: 529 Angležev in 384 Nemcev.

Mandžukuo preprežata od severa proti jugu dva razpotegnjena gorska hrbta, ki hranita v svo-

jih nedrhih premož in rude. Obsežne ravani so zelo rodovitne in namakajo jih velike, plovne reke. Zima je dolgotrajna in mrzla, pomlad vetrovna, poletje kratko, pa vroče.

Nobenega dvoma ne more biti: Mandžukuo ima bodočnost. Volja te dežele do življenja in napredka se je pokazala že pod vladjo japonskega vojaškega vrhovnega poveljstva in je očita v velikih novih zgradbah glavnega mesta Hajnkina (prej Čangčun). Vrednost denarja je ustaljena. Roparstvo odločno iztrebljajo. Red in varnost sta v prid prebivalstvu in prav posebno tudi misijonstvu, ki se je začelo vidno razcvitati. Apostolska prefektura je v Jenkiju in jo vodijo bavarski benediktinci.

Iz Jenkija, ki je v najtesnejši zvezi z Ilanom in Vonsanom na Koreji, je izšla pobuda, da bi se za mandžursko narodno mešanico uredilo dušno pastirstvo po zgledu evropskega dušebrižništva za izseljence. Tako bi bilo najlažje zajeti tudi doseljene katolike, ki bi postali sol verskega dela v Mandžukuo in bi mogli misijonarjem utirati pota. Pomisliti treba, da so med doseljenimi katoliki celo Japonci, odlični možje, ki zavzemajo važna službena mesta: sodno predsedstvo, vseučiliške stolice, bančna ravnanjstva itd. S tem je dan močan temelj za katoliško akcijo v velikem slogu, ki naj pomaga premostiti velika narodnostna nasprotja. Neki misijonar v Fušunu piše: »Pri nas se obnavlja binkoštni čudež: pri sv. maši se složno zbirajo Kitajci, Japonci in Korejci.« Izredno lepo se razvija tudi prefektura Čicikar, kjer je v zadnjem letu naraslo število katehumenov od 4000 na 12.000!

Prerano umrli p. Fröhling je tik pred svojo smrtjo pisal: »Pred leti je moral misijonar v teh pokrajinah po dolgotrajnih in napornih potih iskati raztresene kristjane. Danes prihajajo na misijonske postaje poslanstva iz najoddaljenejših vasi in prijavljajo svoje družine za krščanstvo. Take priljubljenosti za misijone ne bo tako kmalu zopet. Misijoni potrebujejo veliko molitve in žrtev, da se velika žetev spravi v žitnice.«

Nemiri v Palestini. Arabci so silovito demonstrirali proti naseljevanju Judov v Palestini. Naša slika nam kaže prizor iz hudih bojev med Arabci in angleško policijo v Jafi. Sedaj se je ozračje pomirilo, vendar je nezadovoljnost med Arabci še vedno zelo velika.

Čez 18 let dvignjena ladja

Sovjetskim mornarjem se je posrečilo dvigniti 3000-tonski ledolom »Sadko«, ki se je ponesrečil pred 18 leti in utonil na čerih ob Kandalakši v Ledenem oceanu. Vlačilci so zasidrili dvignjeno ladjo na varni sipini. Dopisnik »Komsomolske pravde« pripoveduje v številki od 17. oktobra za ključek dolgega naporega dela:

»Voda je zavrela in zašumela kakor v kotlu. Zdelo se je, da se je razpočila v globini valikanska bomba. Rilec pokopane ladje se je prikazal nad oceansko gladino kakor velikansko, v zelene pene zavito strašilo. Ko so se plegli valovi, smo razločili, da je pokrivala vso ladjo debela plast školjk. Povsod, v kurilnici in na krovu so se vgnezdile gobe in morske zvezde. Pol ure pozneje sem že spremljal poveljnika rešilnega oddelka, Krilova, na krov včeraj še pokopane ladje. Školjke so nam

hrustale pod nogami, in trepetajoče ribe so skakale po tleh, ko smo odpirali 18 let zaprta vrata v kajuto. Vse kabine so bile dobro ohranjene, a lazili smo čez jambor, ki je ležal na palubi. V salonu za kadilce smo našli na mizici poleg pianina več gramofonskih plošč. Potapljači so jih takoj zmagovalno odnesli v svoj »Leninov kotiček«. Po hištvu in celo stroji so ostali nepoškodovani. Pišem te vrstice na še vlažnem usnjenem divanu v obednici... Moštvo je priredilo zvečer koncert. Rešene gramofonske plošče so se kmalu posušile. Igla je zasikala, in krasen tenor je zapel o »neštetihih diamantih v globinah indskega gorovja.« Ponesrečeni »Sadko« je imel med svojimi zakladi tudi gramofonsko izdajo istoimenske opere. Mornarji so jo uživali do polnoči.

Popotnik v krsti

Na praškem Wilsonovem kolodvoru se je pretaklo soboto zgodilo tole: Postajna policija je bila opozorjena, da so na majhni postaji blizu Prage, neznan mož oddalil na vlak težak zaboj. Ko so zaboj odprli, so v njem našli krsto. Takoj se je raznesla vest, da se je zgodil strašen in senzacionalen umor. Ko so pa krsto odprli, so v njej našli v svoje veliko začudenje živga človeka, ki pa je trdno spal. Moža so zbudili iz sladkih sanj in ga prijeli, odkod in zakaj. Povedal je, da je s svojimi prijatelji stavil, da se bo kot »slep potnik« pripekljal v Prago v krsti. Stavo je torej dobil.

Policija mu je vsekakor pritrdila, da je stavo dobil, da pa je izgubil igro, ki jo je igral z oblastmi. Ker je oblasti zapeljal v zmoto, se bo moral zagovarjati pred sodiščem ter bo tudi kaznovan, četudi je stavo dobil.

Čudovita ura

Na zvoniku stolnice v Münstru na Nemškem imajo znamenito uro, o kateri pripoveduje pripovedka takole: Mojstru, ki je naredil to čudovito uro, je mestni svet dal iztakniti oči, da ne bi mogel narediti še druge take ure za kako drugo mesto. Nesrečni mojster pa se je maščeval ter je z enim samim prijemom ustavil uro, katere posej noben mojster ni mogel več popraviti, da bi šla.

Sedaj pa zopet gre. Kajpada ni lahko razvozljati toliko znanstvenih, astronomskih in astroloških podatkov, ki jih je mojster strnil v to uro. Pod velikim kazalcem je v okrogli odprtini naprav-

ljen kalendarij s podatki za 532 let naprej. Ker je bila ura narejena leta 1540, ti podatki segajo do leta 2071. Najbolj zanimivi in priljubljeni del te ure pa so zvonovi, ki tako ubrano pojo, kakor bi igral na orgle, ter sprehod svetih Treh kraljev. Opoldne vsakega dne se zbere pred uro velika množica domačinov in tujcev, ki čakajo, kdaj bo »možiček« zatrobil poldne in njegova »ženica« udarila s kladivom na zvon. Komaj preneha udarec zvana, se odpro mala vrata in sveti Trije kralji počasi prikoračajo ter se s prijaznimi pokloni in svojimi darovi približajo Jezušku in njegovi materi. Med tem pohodom zvonijo zvonovi na uri ubrano pesem »In dulci jubilo«.

★

Vzgoja. Slaščičar: »Jaz dovolim vsakemu vajencu, da se takoj spočetka dosita nabaše po mili volji vseh sladkarij, pa ga še silim, naj le še priloži. To mu povzroči, da se mu potem slaščice kar gabiyo.«

Gost: »Škoda, da pri nas tega običaja ni.«

Slaščičar: »Kaj ste pa vi po poklicu?«

Gost: »Blagajnik v banki.«

Prava dobrota

današnjih dni so izborna oblačila in izvrstni šofri za gospode v tako fini kvaliteti in po tako nizkih cenah kakor jih nudi trdka

Drago Schwab v Ljubljani

Ostanki nesrečnega zrakoplova

Kakor je znano, je pred nekaj leti vihar presenetil francoski vojaški zrakoplov »Dixmuid« ter ga vrgel v morje neke blizu Sicilije. Poslej ni bilo več sledu za nesrečno zračno ladjo. Sedaj pa prihaja iz Palerma poročilo, da so ribiči iz Menfija našli ogrodje ponesrečenega zrakoplova. Ko so lovili ribe, so se mreže globoko pod vodo zapletle v neko stvar. Ko so jih potegnili kvišku, so bili med mreže zapleteni kovinski ostanki nesrečnega zrakoplova.

Ogrodje zrakoplova leži kakih 40 metrov pod vodo in kake 2 milj od obale pri Menfiju.

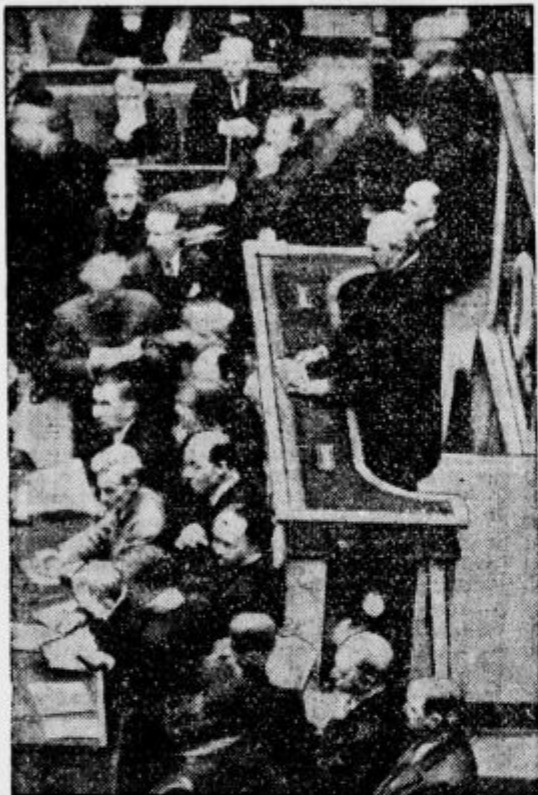
★

V posredovalnici za žene in neveste. A.: »Ta-le obraz mi ugaja. Ali je gospodična blondinka?«

Posred.: »Kakor želite, gospod.«

Nov avtomobilski rekord je dosegel Francoz Weyron, ki je na progi 200 angleških milj dosegel povprečno naglico 187,47 km na uro.

Francoski ministrski predsednik Sarraut je z vladno izjavo predstavil zbornici novo vladno ter dobil zaupnico. 274 poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Nova bolezen na Angleškem

Iz angleške grofije Yorkshire poročajo, da je tam začela razsajati nova bolezen, katero opazujejo le malo časa. Najprvo je letos zgrabila 2 in pol leta starega fantka, ki je naenkrat začutil hude bolečine na desni strani trebuha. Dobil je hudo vročino. Bolečine in vročina so čez nekaj časa ponehale, a kmalu zopet nastopile. To se je ponavljalo več dni. Ko je začela bolezen ponehavati, je deček dobil hud nahod. Medtem so pa znova oboleli trije drugi otroci.

Ta bolezen se je lani prikazala najprvo v skandinavskih državah ter je posebno razsajala na otoku Bornholm. Zato jo imenujejo »bornholmska bolezen«. Ta bolezen pomeni epidemično akutno vnetje trebušnih mišic na desni strani trebuha. Lanskega leta septembra meseca je prvič z vso silo nastopila v Skandinaviji. Samo meseca septembra je na Danskem zbolelo nad 2000 ljudi. Potek bolezni je bil tak, kakor so ga letos opazovali

Zakonca Lindbergh v Parizu. Na sliki vidimo francoskega letalskega ministra z zakoncem Lindbergh, ki sta prišla v Pariz. Pred 5 leti je Lindbergh preletel Atlantski ocean ter tudi bil v Parizu slovesno sprejet.

Painlevéjev pogreb. Francozi so slovesno pokopali svojega večkratnega ministrskega predsednika in matematika Painlevéja na državno stroko.

Poglejte,

s kakšnimi cevmi je opremljen radio aparat, ki ga kupujete. — Zahtevajte najnovejše Tungstram barijeve cevi, ki Vam jamčijo za dovršen sprejem.

TUNGSTRAM

Blago za zimsko suknje, hangerje, sportni ševski
za fine obleke
Velika izbira, ugodne cene
R. Miklavc - Pri Skofu
Ljubljana
Ljubljana ul. Medarska ul.
Pred škofijo

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonsko 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Zastopnika
v steklarski stroki išče za dravsko banovino veletrgovina stekla. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, po br. 35.772. (b)

Vrvarski pomočnik
dober strokovnjak v izdelovanju motovozov — in frizerski mojster se sprejmeta. Ponudbe z navedbo plače na Ivo Vranešić, Sunia, Hrvatska. (b)

Sluga
vojaščin prost, s kavcijo, za dostavo blaga, kasiranje, pospravljanje itd. se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sluga« 13.198. (b)

Pouk

Akademikarka
bi pomagala pri učenju nižješolki za stanovanje z zajtrkom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Akademikarka« 13.200. u

Obrit

Žične posteljne vloge
in zložljive železne postelje izdeluje in omenite ter sprejema iste v po pravilo Pavel Strgulc. Gosposvetska cesta 13. Kolizej, Ljubljana. (t)

Glasba

Harmonije
za pevsko društva in cerkve dobite na obroke po 200 Din v tvornici Ivan Kacin, Domžale. — Zahtevajte cenik! (g)

Stanovanja

IŠČEJO:
Dvosobno stanovanje s kopalnico, delom vrta in pritliklinami — iščem za poznejše. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna družinica« štev. 12724. (c)

ODDAJO:

Stanovanje
3 vel. sobe v vili (1931), moderno, solčno, pred-soba, kopalnica, poselska soba, pritlikline (6), oddaljeno 7 min. od kolodvora, oddam 1. februarja ali prej. Naslov reflektanta oddati upravi »Slovenca« pod »4/P« 13.199. (k)

Vnajem

Lokal
pripraven za vsako obrt ali trgovino — na prometnem kraju periferije Ljubljane — oddam za 350 Din mesečno. — Tavčar, Moste, Zadruga ulica št. 14. (n)

Pekarno
z vsem inventarjem dam v najem meseca decembra. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 13.190. n

Objave

Izjava
Podpisani Vidovič Gojko obžalujem žaljivke, ki sem jih izrekel proti Hinkotu Lebingerju ml. iz Litije. Zahvaljujem se mu, da je tožbo umaknil. — Vidovič Gojko. (o)

Kupimo

Božična drevesa
od 40 do 60 cm visoka, 2000 kom., kupim. — Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Božična drevesa« 13.201. (k)

Vaskovratno zlato kupim
po najvišjih cenah
ČERNE, Jurež, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Posrestva

Hišo
(4 sobe, kuhinja, shramba), krasna lega v Spod. Šiški prodam ali zamenjam v Trnovem, Viču, Prulah. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.197. p

Nova hiša
5 sob, podkletena, 5 minut oddaljena od kolodvora, po zelo ugodni ceni naprodaj. — Dopise pod »Nova« 13.206 na podružnico »Slovenca« v Celju. (p)

Hišo z vrtom

zelo poceni prodam. Breg-Ptuj — Plauc, Maribor. (p)

Prodamo

Namočeno polenovko
dobite zopet vsak petek pri I. Buzzolini, delikatesa in zajtrkovalnica (za škofijo). (l)

Zimska jabolka

raznih vrst ter prvovrstna jabolka mošančke prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam audi v veliki izbiri naugodnejše in naiceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Pravi ogrski Golaž-ekstrakt

zopet prodajo v specerijah, delikatesah. Komad za 6-8 oseb Din 4.— EKSTRAKT dr. z o. z. Ljubljana, Gosposvetska 8/1

Specijalno izbiri modnih hlač in pumparc
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Šivalni stroji
otroški vozički in kolesa najceneje pri — Franc Saunig, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 36. Mehanična delavnica za popravila. Ceniki franco.

Jabolka
zimska, okusna, po 4 Din kg franco vsaka postaja, povzeto razposilja: Postržin, Maribor, Gozdna ulica 56. (l)

Oglejte si
zalogo damskih klobukov, vedno zadnje novosti. Preoblikovanje 25 Din. Salon »La Femme Chic«, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstropje. (l)

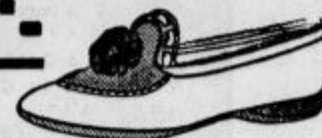
Pesa
poceni naprodaj. Poizve se v gostilni Pečnik, Sp. Sv. Kungota, Maribor. (l)

Lanene tropine
in druga krmila nudi najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Hladno je!

Varujte svoje noge!

Din 40.—

Topli cosy-copati v modernih barvah. Vel. 31-35 Din 35.—

Din 38.—

Moški copati, topli, podplati iz klobučevine in usnja, najboljša izdelava Din 48.— in Din 65.—

Din 38.—

Ženski copati v lepih deseni, zelo topli, najfinjša izdelava Din 48.— in Din 65.—

Din 65.—

vel. 26-27

28-30 Din 75.—
31-32 > 85.—
33-35 > 95.—
36-39 > 110.—

Prvovrstni čevlji za štrpav, črni R. boks, podplat iz krupona. Rjavi boks za par Din 5.— več.

Din 160.—

vel. 31-35

36-39 Din 180.—

Sportni čevlji iz najboljšega rjavega dublksa dvojni podplat iz krupona, šivani in klinčani.

PRAVA OBUTEV ZA VAŠE DEČKE.

Din 145.—

Zelo udobna oblika.

Črni melton čevlji, z usnjem obšiti, dober usnjen podlat. Posebno za starejše dame.

Oglejte si naše izložbe!

Humanik

Ljubljana, Tyrševa cesta 1a »Petovica«.
Maribor, Gosposka ulica 17.
Celje, Aleksandrova cesta 1.

Ali ste že poravnali naročnino?

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

Vsi so me jezno pogledali in docent je rekel: »Bojim se, da bo začasna vlada preslaba in oblast bo slednjič prišla takim ljudem v roke, kakršni je vaš Gvozdičev!«

Njegove besede so me osupnile, toda po nekoliko trenutkih je zmagalo oduševljenje. Spomnila sem se, kako lep pomladni dan je danes, kako snežnica v potokih teče po ulicah, kako je zunaj vse polno veselo-razgibanih ljudi z rdečimi cveticami v gumbnicah.

»Ne, ne,« sem rekla razdraženo, »revolucija prinaša srečo! Ko bi le videli, kako je vse veselo!« »Vaše občutje, Aleksandra Lvovna, je zelo značilno za del dijaštva!« je rekel docent, prav tako kot bi stal za katedrom in predaval. »Toda bojim se, da se boste prav kmalu zelo varali v svojih nadah in veselih doživljajih!«

»Brez carja in brez Boga ni Rusije!« je nenadno zavpil polkovnik. »Pomnite moje besede, vse bo šlo k vragu!« Hitro se je poslovil in odšel. Cisto obupana sem šla v sobo. Kmalu nato je potkal docent in rekel:

»Aleksandra Lvovna, veliko prošnjo imam do vas; bi mi-li ne mogli dati takele rdeče cvetke? Rad bi namreč šel v mesto!«

Dala sem mu rdeč nagelj, vtaknil si ga je v gumbnico in odšel.

4. marca 1917.

Po vsem mestu se danes širi govorica, da se je car odpovedal prestolu in odpoved podpisal. Člana dume Gučkov in Šulgin sta ga prisilila do tega na majhni postaji med glavnim stanom in

carskim selom. Brzjavka, ki smo jo danes dobili v dijaškem uradu, se glasi: »Tovariši! Ne potrebujemo regenta Mihajla Aleksandroviča, ne začasne vlade! Hočemo svet vojaških in delavskih poslancev, kajti samo to je prava ljudska vladat!«

Ko sem prinesla domov vest o odpovedi prestola, se je polkovniku zmračilo čelo in je rekel: »Saj bomo videli, kako bodo vladali!« Kuharica Maša, ki je bila ravno v obednici, je hipoma zatulila:

»Očka, carja so spodili! O, revežek, In otroci, bolni otroci, so ostali sami z materjo! In nikomur se ne smilijo, kot da so zver! In kam ležejo vojakji s svojimi umazanimi gobci? Vladati hočejo?« Bila je vsa iz sebe.

»Včeraj mi je pripovedoval vojak,« je nadaljevala, »da je carica pisala carju pismo zaradi bolnih otrok (vsi imajo namreč ošpice), pa so ji pismo vrnili, češ, da je nedostavljivo. Kakor da niti ne vedo, kje je zdaj car! Le dajte možikom svobodne roke! Le dajte jim! Boste že videli, kaj bo iz tega!... In ali je res milostljiva, da se zdaj ne sme več reči 'milostljiva', da ga ustrelje, če kdo reče, in da ga tudi ustrelje, če kdo o carju kaj govori?«

5. marca 1917.

Naš docent je v resnici čisto posebne vrste človek. Zdj, ko je zaradi revolucije vse s tira, se vse izživlja na zborovanjih, na ulicah, pri debatah, si je ostal popolnoma zvest. Točno do treh sedi pri pisalni mizi in znanstveno dela. Menim, da ne bi odločil peresa niti za minuto, čeprav bi streljali pod njegovim oknom.

6. marca 1917.

Moja pesem »Religija, filozofija in poezija« je bila natisnjena in tudi moja povest »Postajni načelnik«. Kar neumna sem od veselja.

7. marca 1917.

Danes me je pričakovala na vseučilišču Jekatarina Pavlovna. Ima moderno krilo in belo angleško bluzo z veliko črno ovratnico. Bluzo ji je pristojala izredno dobro in je napravljala ljubki obrazec, ki ga je ožarjal srečen smehljaj, posebno srčkan.

»Aleksandra Lvovna,« je rekla razburjena; »že... že si začenjam osvajati Georgija Aleksandroviča! — Nekomu moram svoje veselje razodeli, zato sem prišla, da ga vam povem. Veste, kako si ga osvajam? S samimi majhnimi, vsakdanjimi pozornostmi. Tenko, pa trdo mrežo pletem okrog njega in prisilim ga, da me vzljubi!« — Nenavaden vtis je napravila name. Revolucija, ki je vse naše mesto razrila in jo je vsak na svoj način doživljal, je šla mimo nje čisto neopaženo; imela je samo eno misel: kako se ji posreči, Georgija Aleksandroviča prikleniti nase —

»Moj načrt je čisto preprost,« je nadaljevala. »Prepuščam se popolnoma njegovim interesom in mu postajam neogibno potrebna. Priream mu izpiske iz knjig, ki jih ravno potrebuje in mu tako olajšujem vnanje delo pri njegovih raziskavanjih. Vidi, da sem inteligentna in zanj dobra mož. In potem mu hočem tudi kot ženska ugajati. Prizadevam si, da nastopam lepo in elegantno. Proučavam vse svoje kretnje, študiram vsako žensko, ki jo vidim, zlasti tiste, ki vzbujajo njegovo pozornost, in skušam dognati, zakaj mu ugajajo. Dobro vem, da Georgija Aleksandroviča ženska najmanj privlači z razumom. Zanj je v ženski najvažnejša stvar ženskost, minila, vse te kretnje, obraza, telesa... O, skušam si ga osvojiti čisto sistematično, čisto na znanstveni podlagi. Ženska se lahko spreminja, kolikor se ji poljubi. Žena je tako mehka, se tako lahko prilagodi! — In ljubezen jo

more nagniti, da si privzame čisto drugo podobo, da postane čisto druga. Glejte, jaz sem zdaj povsem druga nego sem bila pred dvema tednoma!«

Gledala sem jo z zanimanjem. Na nogah je imela visoke čevlje iz kože divjačine. Ko je govorila z menoj, sem hipoma opazila, da glavo nekoliko upogiba po strani navzdol, prav kakor lepa blondinka, inženjerjeva hči, ki je bila vseh docentu. Potem je delala z roko lahke kretnje po strani in po teh kretnjah sem takoj spoznala malo Natočko. Glasno se je zasmejala in me srepo pogledala v oči, prav kakor žena nekega doktorja, ki je tudi ugajala našemu docentu.

»Kajne,« se je muzala, »prav dobro posnemam kretnje te žene! Hočem biti zanj vse to, kar najde lepega v posameznih. In premagam ga!«

Navdušeno in zmagovalno mi je podala roko ob slovesu. Močno sem jo stisnila in rekla tiho: »Ali vam bo pa ta zmaga prinesla srečo? Saj potrebuje vedno kaj novega, vedno novih vtisov in novih žensk!«

»Čeprav!« je vzkliknila in zakrčila z rokami, kot da bi se hotela vreči v morje. »Jaz bom vedno nova, vedno druga, kot reka, veletok; kajti ne morem živeti brez njegove ljubezni!«

Zalostno sem gledala za njo. Vtaknila je roke v žepe svojega plašča in se proti izhodu; šla je, kot da se ji nikamor ne mudi, z očitno malomarnostjo, z vnemarno ljubkostjo in malo fantovsko preširnostjo, prav kakor neka dijakinja, ki je našemu docentu na njej ugajala prav to vedenje. Hudo sem se začela bati za njo. —

8. marca 1917.

Sinaida Vasiljevna Pesockaja je pripovedovala danes z zanosom, kako mirno in dostojanstveno je car podpisal svojo odpoved.